

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

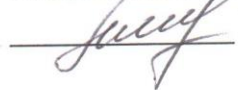
Голова приймальної комісії
Володимир ЛАДИКА
«28» квітня 2023 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня «магістр»
за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»
(освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
за другим (магістерським) рівнем вищої освіти)

РЕКОМЕНДОВАНО

Вченою радою факультету
Протокол № 9 від 03.04.2023 р.
Голова Вченої ради факультету
економіки і менеджменту

 Маргарита ЛИШЕНКО

Голова фахової
атестаційної комісії

 Маргарита ЛИШЕНКО

Суми – 2023

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» (освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти). 2023. 18 с.

Програму підготували:

НАЗАРЕНКО Інна	доктор економічних наук, професор
ГОРДІЄНКО Микола	кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування
НАЗАРЕНКО Олександр	доктор економічних наук, професор
ДОВЖИК Олена	кандидат економічних наук, доцент
ГАРКУША Сергій	кандидат економічних наук, доцент
ТКАЛЬ Ярміла	кандидат економічних наук, доцент

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри обліку і оподаткування (протокол № 12 від 03 квітня 2023 року).

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Вимоги до складових фахового вступного випробування та його оцінювання	5
2. Зміст дисциплін фахового вступного випробування	6
3. Критерії оцінювання знань вступників	18

ВСТУП

Сумський національний аграрний університет здійснює провадження освітньої діяльності та оголошує прийом на навчання для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, (додаток 1 до Правил прийому) доктора філософії та доктора наук (додаток 2 до Правил прийому) за спеціальностями (спеціалізаціями, освітніми програмами), формами навчання відповідно до Ліцензії (відомості щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, яка розміщена на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України за лінком: <https://mon.gov.ua/ua/news/vstup-2023-poryadki-prijomu-na-navchannya-dlya-zdobuttya-fahovoyi-peredvishoyi-ta-vishoyi-osviti-v-2023-roci-zareyestruvali-v-minyusti>).

Програму фахового вступного випробування підготовлено у відповідності до вимог Правил прийому для здобуття вищої освіти у Сумському НАУ в 2023 р. (схвалені приймальною комісією протокол № 6 від 03.04.2023 р., затверджені рішенням Вченої ради СНАУ від 03.04.2023 р. № 14) та Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 р., затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15.03.2023 р. № 276, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.03.2023 р. за № 519/39575, а також відповідно до стандартів вищої освіти, що регламентують зміст освітньо-професійної програми та засобів діагностики якості підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Програма вступного випробування для здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» (освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти) містить змістові модулі обов'язкових освітніх компонентів освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та призначена для вступників, які мають диплом магістра, спеціаліста (за іншою спеціальністю) без обмеження віку.

1. ВИМОГИ ДО СКЛАДОВИХ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ТА ЙОГО ОЦІНЮВАННЯ

Фахове вступне випробування дозволяє об'єктивно визначити у вступників рівень теоретичних знань, відповідних практичних умінь та навичок зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», які необхідні для опанування освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Фахове вступне випробування базується на змістових модулях дисциплін:

- «Бухгалтерський облік»,
- «Фінансовий облік»,
- «Управлінський облік»,
- «Оподаткування підприємств»,
- «Звітність підприємств»,
- «Аудит»,
- «Аналіз господарської діяльності».

Фахове вступне випробування складається з трьох етапів:

1-й етап – тестова перевірка знань, що формують знання, уміння та навички вступника в галузі знань 07 «Управління і адміністрування» із зазначених вище дисциплін.

Система базових тестових завдань сформована експертним оцінюванням кожного завдання їх сукупності та охоплює всі змістовні модулі з комплексу фахових дисциплін, які включено до фахового вступного випробування. Тестове завдання є закритої форми із запропонованими відповідями, з яких вступники обирають правильні з множини вибору (тричотири відповіді, тільки одна з яких є вірною). Запитальна частина тестового завдання формулюється у стверджувальній чи запитальній формі стисло, чітко, без подвійного тлумачення. Елементи відповіді частини тестового завдання мають окрему індексацію. Добірка тестових завдань кожного варіанту включає таку кількість, яка є достатньою для забезпечення відповідної точності вимірювання і становить 25 тестових завдань.

Кожне тестове завдання оцінюється окремо (за 1 вірне тестове завдання вступник отримує 4 бали), потім підраховується загальна сума балів. Максимальна кількість балів за вирішення тестових завдань – 100.

2-й етап – перевірка теоретичних знань, яка передбачає відповідь на теоретичне питання із зазначених вище дисциплін. Максимальна кількість балів за теоретичне питання – 40.

3-й етап – письмове вирішення практичного ситуаційного завдання з дисциплін, які формують знання, уміння та навички вступника зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Максимальна кількість балів за вирішення практичного ситуаційного завдання – 60.

Максимальна кількість балів за фахове вступне випробування – 200.

2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІН ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

2.1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Загальна характеристика і функції бухгалтерського обліку. Теорія бухгалтерського обліку та її зв'язок з іншими дисциплінами. Поняття господарського обліку та його види. Вимірники, що застосовуються в господарському обліку. Мета та принципи бухгалтерського обліку. Державне регулювання обліку в Україні. Вимоги до бухгалтерського обліку та його функції. Історія розвитку бухгалтерського обліку.

Предмет і метод бухгалтерського обліку. Загальна характеристика предмету бухгалтерського обліку. Господарські засоби, їх характеристика та класифікація. Господарські процеси. Загальна характеристика методу бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський баланс. Поняття та види балансів. Зміст та будова бухгалтерського балансу. Зміни в балансі, зумовлені господарськими операціями. Значення балансу для управління підприємством та аналізу його фінансового стану.

Система бухгалтерських рахунків як елемент методу бухгалтерського обліку. Сутність та призначення бухгалтерських рахунків. Будова бухгалтерських рахунків. Характеристика активних, пасивних та активно-пасивних рахунків. Подвійний запис. Рахунки синтетичного і аналітичного обліку. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку.

План рахунків та їх класифікація. Єдиний план рахунків – основа організації обліку на підприємстві. Поняття класифікації рахунків. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою.

Оцінка та калькуляція в системі бухгалтерського обліку. Оцінка як система вартісного виміру. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку.

Документація як елемент методу бухгалтерського обліку. Загальне поняття про документи та бухгалтерську документацію. Правовий та економічний зміст бухгалтерських документів, їх значення. Класифікація документів. Документообіг та його організація. Зберігання документів.

Інвентаризація, як елемент методу бухгалтерського обліку. Завдання інвентаризації та її значення. Види інвентаризації. Порядок проведення та оформлення результатів інвентаризації. Відображення результатів інвентаризації в бухгалтерському обліку.

Методологічні основи обліку кругообігу господарських активів. Стадії руху активів, їх загальна схема. Облік процесу постачання. Облік процесу виробництва. Облік процесу реалізації.

Суть, призначення і будова бухгалтерських реєстрів. Види і форми бухгалтерських реєстрів. Способи і техніка запису в облікових реєстрах. Способи виправлення помилок в бухгалтерських реєстрах. Форми бухгалтерського обліку та їх розвиток.

Основи організації бухгалтерського обліку. Завдання організації бухгалтерського обліку. Централізація і децентралізація обліку. Планування

облікової роботи на підприємстві. Організація роботи архіву підприємств. Права і обов'язки головного бухгалтера.

Список рекомендованих джерел

1. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік : підруч. / Р.Ф. Бруханський. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с
2. Бухгалтерський облік: навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. 392 с.
3. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>.
4. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит: навч. посібн. [для студ. вищих навч. закл.] / В.Я. Плаксієнко, Ю.А. Верига, В.А. Кулик, Є.А. Карпенко. Київ: ЦУЛ, 2019. 509 с.
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
6. Ткаченко Н.М. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. 2-ге видання, доповн. і переробл. Київ: Алерта, 2020. 192 с.
7. Яремко І.Й. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] : навчальний посібник / І.Й. Яремко. Львів : «Новий світ – 2000», 2020. 240 с.

2.2. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Економічний зміст і завдання обліку грошових коштів. Облік касових операцій в національній та іноземній валютах. Облік коштів у банках в національній валюті. Облік операцій на поточних рахунках в іноземній валюті. Облік грошових коштів на інших спеціальних рахунках в банку. Облік інших грошових коштів.

Дебіторська заборгованість, її види. Облік сумнівних боргів. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік розрахунків за виданими авансами. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків за нарахованими доходами. Облік розрахунків за претензіями. Облік розрахунків по відшкодуванню матеріальних збитків. Облік розрахунків з іншими дебіторами.

Визначення, визнання та характеристика запасів. Оцінка надходження та вибуття запасів. Первинний облік руху запасів. Первинний облік надходження та вибуття продукції рослинництва. Первинний облік надходження та вибуття продукції тваринництва. Оцінка готової продукції. Організація складського господарства та обліку. Особливості організації обліку МШП. Синтетичний та аналітичний облік готової продукції, запасів та МШП в бухгалтерії.

Економічна сутність поточних біологічних активів тваринництва. Визнання та оцінка поточних біологічних активів тваринництва. Документальне оформлення операцій з надходження поточних біологічних активів тваринництва. Документальне оформлення операцій з вибуття

поточних біологічних активів тваринництва. Облік тварин на фермах. Облік поточних біологічних активів в бухгалтерії підприємства.

Організація обліку капітальних інвестицій. Облік основних засобів та інших необоротних активів. Економічний зміст основних засобів та завдання їх обліку. Класифікація, оцінка основних засобів. Документальне оформлення операцій з надходження та вибуття основних засобів. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів. Облік переоцінки необоротних активів. Облік зносу (амортизації) необоротних активів. Облік витрат на поліпшення основних засобів.

Економічна сутність та визнання довгострокових біологічних активів. Класифікація та оцінка довгострокових біологічних активів. Облік надходження та вибуття довгострокових біологічних активів. Облік надходження та вибуття довгострокових біологічних активів. Закладка та вирощування багаторічних насаджень. Формування основного стада. Облік накопиченої амортизації довгострокових біологічних активів.

Визначення, класифікація та оцінка зобов'язань. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Облік розрахунків зі страхування. Облік розрахунків з бюджетом. Облік розрахунків з учасниками. Облік розрахунків за іншими операціями. Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Облік кредитів банку.

Нормативне регулювання та завдання обліку оплати праці. Склад фонду оплати праці. Облік чисельності працівників та відпрацьованого часу. Первинний облік оплати праці. Зведений облік оплати праці. Утримання із оплати праці та нарахування на оплату праці. Розрахунок сум відпускних та допомоги по тимчасовій непрацездатності. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з оплати праці. Узагальнення та групування даних з оплати праці.

Облік доходів від реалізації. Облік іншого операційного доходу. Облік доходу від участі в капіталі. Облік інших фінансових доходів. Облік інших доходів. Облік надзвичайних доходів. Облік інших операційних витрат. Облік адміністративних витрат. Облік фінансових витрат. Облік інших витрат. Облік надзвичайний витрат.

Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Облік формування фінансових результатів.

Облік зареєстрованого (статутного) капіталу. Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік вилученого капіталу. Облік неоплаченого капіталу. Облік нерозподіленого прибутку (непокритих збитку).

Список рекомендованих джерел

1. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / В.М. Краєвський, О.П. Колісник, Н.В. Гуріна та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с.

2. Іщенко Я.П., Подолянчук О.А., Коваль Н.І. Фінансовий облік 1: підручник / Я.П. Іщенко, О.А. Подолянчук, Н.І. Коваль. Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю.В. 2020. 496 с.

3. Крупка Я.Д. Фінансовий облік : підручник; 2-ге вид., доп. та перероб. / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, П.Н. Денчук [та ін.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 482 с.

4. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>.

5. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит: навч. посібн. [для студ. вищих навч. закл.] / В.Я. Плаксієнко, Ю.А. Верига, В.А. Кулик, Є.А. Карпенко. Київ: ЦУЛ, 2019. 509 с.

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

7. Шара Є.Ю., Соколовська - Гонтаренко І.Є. Фінансовий облік I: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури. 2016. 336 с.

2.3. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Управлінський облік як специфічна галузь економічних знань, складова частина інформаційної системи. Сутність та мета управлінського обліку. Завдання управлінського обліку. Роль обліку в управлінні собівартістю продукції. Ознаки класифікації моделей управлінського обліку. Схеми організації управлінського обліку за різних систем обліку.

Законодавчі та нормативно-правові акти, що визначають склад витрат. Принципи та напрями класифікації витрат. Загальнооблікова та управлінська класифікація витрат за різними ознаками. Характеристика основних видів витрат. Моделі визначення поведінки витрат. Характер реактування витрат при змінах обсягу діяльності підприємства. Поведінка змінних і постійних витрат при змінах обсягу діяльності підприємства. Функція витрат та методи її визначення. Оцінка витрат і побудова їх функції. Методи визначення функції витрат, їх сутність і порівняльна характеристика. Сутність та зміст обліку витрат. Сутність і зміст обліку виробничих витрат. Об'єкти витрат і об'єкти калькулювання. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). Класифікація методів обліку витрат і калькулювання. Характеристика та сфера застосування простого, позамовного, попередільного та нормативного методів обліку і калькулювання. Характеристика та сфера застосування методу однорідних секцій, стандарт-косту та методу нормативного розподілу постійних витрат.

Роль допоміжних виробництв в обслуговуванні основних галузей. Завдання обліку допоміжних виробництв. Облік ремонтного виробництва. Рахунки для обліку витрат, виконаних робіт та наданих послуг допоміжних виробництв. Облік витрат, пов'язаних з утриманням і експлуатацією необоротних активів. Види обслуговуючих виробництв і господарств. Відображення в обліку діяльності обслуговуючих виробництв і господарств. Економічний зміст витрат на організацію виробництва і управління.

Об'єкти обліку витрат у рослинництві. Статті витрат у рослинництві. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво та їх розподіл. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції рослинництва. Об'єкти обліку витрат у тваринництві. Статті витрат у тваринництві. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво тваринництва. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції тваринництва.

Призначення рахунків для обліку витрат за елементами. Облік матеріальних витрат. Облік витрат на оплату праці. Облік відрахувань на соціальні заходи. Облік амортизації. Облік інших операційних витрат. Основи прийняття управлінських рішень. Релевантний підхід до прийняття управлінських рішень. Поняття про релевантність облікової інформації та її вплив на прийняття рішень. Аналіз типових варіантів альтернативних рішень. Пошук альтернативних варіантів дій і вибір найбільш оптимального з них.

Сутність бюджетного планування, види і формати бюджетів. Організаційні аспекти та функції бюджетування. Бюджет як інструмент системи управлінського контролю, його сутність і функції. Види і форми бюджетів. Методика складання бюджетів. Загальна характеристика операційного та фінансового бюджетів. Контроль за виконанням бюджетів. Методика та техніка контролю за виконанням бюджетів. Поняття та класифікація центрів відповідальності. Принципи обліку, звітності та оцінки діяльності центрів відповідальності. Облік та оцінка діяльності центрів витрат. Облік та оцінка діяльності центрів прибутку. Облік та оцінка діяльності центру інвестицій. Поняття про трансфертні ціни та їх застосування. Функції та методи визначення трансфертних цін. Аналіз співвідношення затрат, прибутку та обсягу реалізації. Методи визначення беззбитковості виробництва (критичної точки).

Список рекомендованих джерел

1. Колеснікова О., Гуцаленко Л., Марчук У. Управлінський облік. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 370с.
2. Круш П.В. Організація виробництва: навч. посіб. Київ. : Каравела, 2017. 536 с.
3. Лабунська С.В., Безкоровайна Л.В. Управлінський облік : навч. посіб. Харків. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 351 с.
4. Лень В.С. Управлінський облік : підруч. Київ. : Каравела, 2017. 328 с.
5. Мельник Т.Г. Бухгалтерський облік. Практикум: навч. посіб. Київ. : Кондор-Видавництво, 2017. 269 с.
6. Управлінський облік : навч. посіб. за заг. ред. д-ра екон. наук В.Я. Плаксієнка. Полтава. : Астроя, 2018. 250 с.
7. Фаріон І., Писаренко Т. Управлінський облік. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 792 с.
8. Ханенко А.В. Управлінський облік: навч. посіб. Дніпро. : ДВНЗ УДХТУ, 2018. 266 с.

9. Цал-Цалко Ю.С., Мороз Ю.Ю., Цегельник Н.І. Управлінський облік : підруч. для здобувачів освіти ВНЗ. Житомир.: Рута, 2015. 631 с.

10. Чебанова Н.В., Ревуцька Л.Є. Управлінський облік: навч. посіб. для здобувачів освіти ВНЗ. Харків. : УкрДУЗТ, 2016. 218 с.

2.4. ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Передумови виникнення та розвитку податків. Економічна сутність податків та їх класифікація. Основні ознаки, функції та принципи податків. Еволюція теорії оподаткування у світі та в Україні. Економічні теорії оподаткування у світі. Еволюція оподаткування в Україні. Коротка характеристика основних податків в Україні в історичному ракурсі. Сучасна система оподаткування в Україні. Склад загальнодержавних і місцевих податків та зборів. Податок, збір, плата, внесок як елементи податкової системи. Механізм оподаткування суб'єктів господарювання.

Економічна сутність податку на додану вартість, його роль у податковій системі України. Платники податку на додану вартість та основні вимоги щодо їх реєстрації платниками ПДВ. Об'єкт оподаткування податком на додану вартість. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування податком на додану вартість. Податкові зобов'язання та податковий кредит. Особливості оподаткування податком на додану вартість в окремих випадках. Звільнення від податку на додану вартість. Електронне адміністрування податку на додану вартість.

Економічна сутність акцизного податку та види підакцизних товарів. Платники акцизного податку та основні вимоги щодо їх реєстрації платниками акцизного податку. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування акцизного податку. Звільнення від сплати акцизного податку. Особливості оподаткування акцизним податком алкогольних напоїв і тютюнових виробів. Особливості оподаткування реалізації пального акцизним податком.

Зміст та види мита. Платники та об'єкт оподаткування митом. Ставки, пільги та порядок сплати мита до бюджету. Особливості оподаткування експортних операцій суб'єктів господарювання. Порядок бюджетного відшкодування ПДВ. Особливості оподаткування імпорتنих операцій суб'єктів господарювання.

Економічна сутність податку на прибуток. Платники та об'єкт оподаткування податку на прибуток підприємств. Доходи звітного періоду: їх склад та порядок визнання. Витрати звітного періоду: їх склад та порядок визнання. Основні засоби: класифікація, порядок та методи нарахування амортизації. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування податком на прибуток. Звільнення від сплати податку на прибуток. Порядок обчислення податку та строки сплати. Особливості оподаткування податком на прибуток окремих видів діяльності та операцій.

Економічна сутність та склад податку на майно. Сутність та мета введення податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Порядок нарахування та сплати податку на нерухоме майно, відмінне від

земельної ділянки. Платники, об'єкт і база оподаткування плати за землю. Особливості встановлення ставок плати за землю для різних платників та видів діяльності. Пільги щодо плати за землю для юридичних та фізичних осіб. Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню. Порядок нарахування та сплати податку за землю. Порядок нарахування та сплати транспортного податку. Порядок нарахування та сплати туристичного збору та збору за місця для паркування транспортних засобів.

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Порядок обчислення та сплати єдиного податку платниками першої-третьої груп. Передумови становлення й тенденції розвитку спрощеної системи оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Особливості спрощеної системи оподаткування сільськогосподарських товаровиробників та їх вплив на розвиток підприємницької діяльності. Порядок обчислення та сплати єдиного податку платниками четвертої групи. Особливості нарахування та сплати ПДВ сільськогосподарськими товаровиробниками.

Економічна сутність податку на доходи фізичних осіб. Платники та об'єкт оподаткування податку на доходи фізичних осіб. Ставки податку та механізм визначення бази оподаткування податком на доходи фізичних осіб. Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб та умови її отримання. Соціальна пільга з податку на доходи фізичних осіб. Порядок нарахування та сплати податку. Особи, відповідальні за утримання та сплату податку на доходи фізичних осіб. Особливості оподаткування податком на доходи фізичних осіб окремих видів доходів. Особливості оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності при застосуванні загальної системи оподаткування. Особливості оподаткування доходів, отриманих фізичною особою від здійснення незалежної професійної діяльності.

Економічна сутність єдиного соціального внеску. Платники та об'єкт оподаткування. Механізм визначення бази оподаткування та ставки єдиного соціального внеску. Особливості оподаткування збором на обов'язкове державне пенсійне страхування окремих видів господарських операцій.

Список рекомендованих джерел

1. Андрущенко В.Л., Осмятченко В.О., Ізмайлов Я.О., Тучак Т.В. та ін. Податкова система : навчальний посібник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 492 с.
2. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система: підручник. К.: Знання України, 2019. 567 с.
3. Волохова І.С., Дубовик О.Ю., Слатвінська М.О. Податкова система: навчальний посібник. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
4. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
5. Митний кодекс України: Закон України № 4495-VI від 13.03.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

6. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит: навч. посібн. [для студ. вищих навч. закл.] / В.Я. Плаксієнко, Ю.А. Верига, В.А. Кулик, Є.А. Карпенко. Київ: ЦУЛ, 2019. 509 с.

7. Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

2.5. ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Бухгалтерський облік як інформаційна система. Звітність як елемент методу бухгалтерського обліку. Користувачі звітної інформації. Якісні характеристики звітної інформації. Види звітності.

Поняття фінансової звітності. Склад фінансової звітності. Звітний період. Принципи ведення обліку та складання звітності. Порядок подання фінансової звітності та організація її підготовки. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Альтернативні підходи до звітного періоду фінансової звітності. Фінансова звітність за кордоном та Україна: порівняльний аспект.

Визначення та сутність бухгалтерського балансу. Види бухгалтерських балансів. Баланс-брутто і баланс-нетто. Основне балансове рівняння або фундаментальна облікова модель. Характеристика статей Балансу. Зв'язок між статтями балансу та рахунками плану рахунків.

Призначення та сутність Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). Способи складання Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). Доходи у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід). Витрати у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід). Характеристика статей Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід). Взаємозв'язок між статтями Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) та рахунками плану рахунків. Склад і структура елементів операційних витрат. Показники прибутковості акцій та методика їх розрахунку і відображення у звіті форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Призначення Звіту про рух грошових коштів. Розкриття руху грошових коштів у розрізі видів діяльності. Методика складання Звіту про рух грошових коштів. Характеристика статей Звіту про рух грошових коштів. Розкриття інформації про рух грошових коштів у Примітках до річної фінансової звітності. Розрахунок руху грошових коштів прямим і непрямим методом. Взаємозв'язок показників Звіту про рух грошових коштів з балансом та звітом про фінансові результати.

Поняття та складові власного капіталу. Призначення Звіту про власний капітал. Методика складання Звіту про власний капітал. Характеристика статей Звіту про власний капітал. Взаємозв'язок показників звіту про власний капітал з Балансом (Звітом про фінансовий стан). Особливості формування показників руху окремих видів власного капіталу.

Поняття та форми Приміток до річної фінансової звітності. Структура приміток до річної фінансової звітності. Пояснювальна записка до річної фінансової звітності. Порядок складання форми № 5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Призначення, сутність та методика складання форми № 6 «Інформація за сегментами». Структура звітної форми № 6 «Інформації за сегментами», підходи до класифікації звітних сегментів.

Порядок виправлення помилок і внесення змін до показників фінансової звітності. Випадки необхідності коригування звітності. Коригування звітності внаслідок впливу подій після дати балансу. Відображення у звітності зміни облікових оцінок. Коригування звітності у зв'язку зі зміною облікової політики. Відображення впливу інфляційних процесів на показники фінансової звітності.

Статистична звітність, її суть та призначення. Регламентація статистичної звітності. Перелік основних форм статистичної звітності сільськогосподарських підприємств. Організація та методика складання основних звітних форм.

Класифікація форм податкової звітності. Вимоги до складання та подання податкової звітності. Податкова звітність з податку на прибуток підприємств. Податкова звітність з податку на доходи фізичних осіб. Податкова звітність з непрямих податків.

Список рекомендованих джерел:

1. Бондар М.І. Звітність підприємства : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2015. 570 с.
2. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
3. Звітність підприємств : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / [В.П. Пантелеєв, О.А. Юрченко, Г.М. Курило, К.В. Безверхий; за заг. редакцією д.е.н., проф. В.П. Пантелеєва]. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с.
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17>.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : наказ Міністерства фінансів України № 137 від 28.05.99. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>.
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
7. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: постанова Кабінету міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>.

2.6. АУДИТ

Сутність, мета та задачі аудиту. Функції аудиту. Класифікація аудиту. Організація аудиторської діяльності в Україні. Атестація аудиторів. Контроль якості аудиту.

Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». Міжнародні стандарти аудиту.

Прийоми, способи та методи аудиту. Загальнонаукові методи дослідження в аудиті. Специфічні методи аудиту. Прийоми фактичного контролю. Прийоми документального контролю. Сутність та призначення аудиторських процедур. Виконання аудиторських процедур. Визначення аналітичних процедур. Аналітичні процедури по суті. Аналітичні процедури, які допомагають при формулюванні загального висновку. Розгляд результатів аналітичних процедур.

Поняття аудиторського ризику. Ризик суттєвого викривлення. Ризик невиявлення. Процес оцінки ризиків суб'єкта господарювання. Суттєвість у контексті аудиту. Суттєвість та аудиторський ризик.

Сутність планування аудиту. Принципи планування. Нормативне регулювання процесу планування аудиту. Етапи планування аудиторської перевірки. Стратегія аудиту. План аудиту. Програма аудиту. Планування щодо повідомлення інформації про результати аудиту тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

Сутність аудиторських доказів. Критерії оцінки аудиторських доказів. Характеристика аудиторських процедур отримання аудиторських доказів. Загальні правила щодо надійності аудиторських доказів.

Сутність документування. Цілі аудиторської документації. Нормативне регулювання документального оформлення аудиторської перевірки. Робоча документація аудитора. Підсумкова документація аудитора. Формування думки щодо фінансової звітності. Форма висловлення думки аудитора. Структура Звіту аудитора. Характеристика обставин, за яких вимагається модифікація думки аудитора. Типи модифікації думки аудитора.

Список рекомендованих джерел

1. Аудит : підручник. [О.М. Брадул та ін.]; ред. В.І. Грушко. 4-е вид., доп. і перероб. Київ : Ліра-К , 2020. 324 с.

2. Аудит: теорія і практика застосування міжнародних стандартів : навч посібник / С. М. Петренко, І. М. Пальцун. 2-е вид., стереот. Львів : «Магнолія 2006», 2020. 520 с.

3. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 року. Ч. I URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-auditu>.

4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 року. Ч. II. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-auditu>.

5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 року. Ч. III. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-auditu>.

6. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит: навч. посібн. [для студ. вищих навч. закл.] / В.Я. Плаксієнко, Ю.А. Верига, В.А. Кулик, Є.А. Карпенко. Київ: ЦУЛ, 2019. 509 с.

7. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII URL: <https://cutt.ly/Cnj1jPw>.

2.7. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сутність аналізу господарської діяльності. Призначення аналізу господарської діяльності. Взаємозв'язок аналізу господарської діяльності з іншими науками. Функціональна та цільова орієнтація аналізу господарської діяльності.

Предмет аналізу господарської діяльності. Об'єкт аналізу господарської діяльності. Функції аналізу господарської діяльності. Завдання аналізу господарської діяльності. Види аналізу господарської діяльності.

Види інформації, яка використовується в процесі аналізу господарської діяльності. Види економічної інформації в аналітичній роботі. Натуральні показники як джерело організації аналізу господарської діяльності. Фінансова звітність – джерело інформаційної платформи для аналізу господарської діяльності. Особливості застосування статистичної та податкової звітності в якості інформаційного джерела для аналізу господарської діяльності. Організація аналізу господарської діяльності.

Методи аналізу господарської діяльності. Класифікація прийомів і способів аналізу. Призначення елементарних методів аналізу господарської діяльності. Характеристика видів порівнянь, які застосовуються в процесі проведення аналізу господарської діяльності. Особливості застосування абсолютних, відносних і середніх величин в аналізі господарської діяльності.

Мета, завдання, інформаційне забезпечення аналізу земельних ресурсів. Напрями аналізу земельних ресурсів. Методика аналізу земельних ресурсів. Аналіз складу і структури землекористування. Характеристика показників ефективності використання земельних ресурсів та методика їх розрахунку.

Мета, завдання, інформаційне забезпечення аналізу трудових ресурсів. Методика аналізу трудових ресурсів підприємства. Аналіз чисельності, складу та руху трудових ресурсів. Аналіз оплати праці працівників підприємства. Характеристика показників ефективності використання трудових ресурсів.

Мета, завдання, інформаційне забезпечення аналізу необоротних активів. Методика аналізу необоротних активів. Аналіз динаміки, складу і структури основних засобів. Показники технічного стану та оновлення основних засобів. Аналіз ефективності використання основних засобів.

Мета, завдання, інформаційне забезпечення аналізу оборотних активів. Напрями аналізу матеріальних ресурсів. Методика аналізу оборотних

активів. Аналіз динаміки, складу і структури оборотних активів. Аналіз стану та використання виробничих запасів. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів.

Сутність та види бізнес-процесів підприємства. Мета, завдання, інформаційне забезпечення аналізу бізнес-процесів. Аналіз процесу постачання матеріальних ресурсів на підприємстві. Аналіз процесу виробництва продукції. Аналіз витрат підприємства. Аналіз собівартості продукції. Аналіз процесу реалізації готової продукції. Аналіз процесу розрахунків з покупцями готової продукції.

Мета аналізу фінансових результатів підприємства. Характеристика інформаційних джерел аналізу фінансових результатів. Аналіз прибутків (збитків) діяльності підприємства. Аналіз впливу факторів на прибуток (збиток) діяльності підприємства. Аналіз розподілу прибутку підприємства. Аналіз рентабельності діяльності підприємства.

Основні напрями аналізу фінансового стану підприємства. Аналіз динаміки складу та структури майна підприємства. Аналіз динаміки та структури пасивів підприємства. Характеристика та методика розрахунку показників фінансової стійкості підприємства. Характеристика та методика розрахунку показників ліквідності підприємства. Характеристика та методика розрахунку показників платоспроможності підприємства.

Список рекомендованих джерел

1. Аналіз господарської діяльності : навч. посібник / за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 384 с.
2. Аналіз господарської діяльності : підручник / за ред. Л.М. Кіндрацької. К. : КНЕУ, 2016. 629 с.
3. Аналіз господарської діяльності : теорія та практикум. Навчальний посібник / Н.Ю. Єршова, О.В. Портна. Львів, «Магнолія 2006», 2020. 312 с.
4. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності : підручник / Г.І. Кіндрацька, А.Г. Загородній, Ю.І. Кулиняк. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.
5. Мулик Т.О. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Київ. Центр учбової літератури, 2017. 288 с.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ВСТУПНИКІВ

Оцінювання роботи здійснюється за наступною шкалою:

1-й етап – тестова перевірка знань:

* кожна правильна відповідь на тестове питання дає 4 бали. Всього 25 тестових питань. Максимальна кількість 100 балів.

2-й етап – оцінювання теоретичного питання (1 питання) – максимальна кількість 40 балів за правильну відповідь:

* 40 - 33 балів – відповідь повна, розгорнута, демонструє знання основних понять і категорій, логічний і змістовний аналіз матеріалу;

* 32 – 25 балів – недостатня повнота відповіді, основні поняття і категорії викладені нечітко, тезисно;

* 24 - 1 бали – відповідь не повністю розкриває питання, основні поняття і категорії викладені нечітко, не містить аналізу, висновків;

* 0 балів – не приступав до виконання завдання.

3-й етап – оцінювання розв'язку ситуаційної задачі:

Максимальна кількість 60 балів за правильну відповідь.

* 60 – 46 балів – відповідь містить послідовний і аргументований розв'язок задачі, розрахунок зроблено вірно, продемонстрована здатність робити власні висновки та вносити пропозиції;

* 45 – 37 балів – відповідь містить послідовний розв'язок задачі, алгоритм розв'язку дотриманий, але мають місце помилки в розрахунках, недостатньо аргументовані висновки та пропозиції;

* 36 - 1 бали – задача вирішена з помилками, не дотримано алгоритму розв'язку, відсутні висновки;

* 0 балів – не приступав до виконання завдання.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати за всі етапи - 200 балів.

Якщо вступник отримує менше 100 балів, він не має права приймати участь у конкурсі.